

sikres, at en rimelig vandløbskvalitet oprettholdes, hvilket betyder en begrænsning i den mulige vandindvinding, hvad enten denne sker fra grundvand eller fra overfladevand. Imellem disse to principale hensyn kan der være en restressource, som kan fordeles til de øvrige formål. Ved denne fordeling kan man – ud fra en samfundsmæssig helhedsvurdering – i første række tildele vand til de formål, der giver det for samfundet største udbytte pr. m³ vand.

9. Sammenfatning.

De vigtigste anvendelser af vandressourcen er indvinding af vand til husholdning, industri, vanding i landbruget, dambrug og til afledning af spildevand, samt vore søers og vandløbs rekreative anvendelse.

Den hydrogeologiske kortlægning, som er en forudsætning for en beregning af landets vandforekomster, er endnu ikke gennemført i alle amtskommunerne. Der foreligger derfor ikke egentlige beregninger af de vandmængder, der er til rådighed for vandindvinding i de enkelte amtskommuner. Ud fra et skøn kan det dog antages, at vandforekomsterne i de fleste områder vil kunne dække den af amtskommunerne forventede stigning i vandforbruget frem til år 2000. En undtagelse herfra er hovedstadsområdet, hvor grundvandsindvindingsmulighederne i det væsentlige er fuldt udnyttede. Til hovedstadsområdets vandforsyning kan der derfor i fremtiden blive tale om en større indvinding af overfladevand end hidtil, eller om fremskaffelse af grundvand fra fjernere liggende områder end de nuværende indvindingsområder.

Det samlede vandforbrug i Danmark udgør i 1977 ca. 1,2 mia. m³. I de amtskommunale prognoser for det fremtidige vandforbrug regnes med en gennemsnitlig stigning frem til år 2000 på ca. 50 pct. En væsentlig del af den skønnede stigning skyldes det stigende ønske om at anvende vand til vandingsformål. I nogle jyske amtskommuner er der som følge heraf skønnet forbrugsstigninger på over 100 pct. af det nuværende forbrug. På øerne er der derimod i de amtskommunale opgørelser ikke forudsat en væsentlig forøget indvinding til vandingsformål. Der må også på øerne forventes et betydeligt ønske om vanding, jfr. afsnit 4, men

på grund af den allerede eksisterende indvinding og de relativt sparsomme forekomster må det forventes, at sådanne ønsker kun kan imødekommes i meget begrænset omfang.

Selv om det kan skønnes, at det vil være muligt at fremskaffe de i amtskommunernes prognoser anførte vandmængder frem til år 2000, må det påpeges, at samfundets øgede interesse for den samlede brug af vore vandressourcer til vandforsyningsformål, recipient for spildevand, rekreative formål c. lign. medfører, at man må bedømme den del af vandressourcen, der kan indvindes, som mere sparsom, end det hidtil har været antaget. Dette medfører, at en stigende udnyttelse af vandressourcen må ske efter en samlet plan og målsætning.

Indvinding af vand til vanding er et særligt problem, fordi vandingen finder sted på det tidspunkt, hvor vandløbenes vandføring naturligt er mindst. Generelt er indvinding af grundvand til foretrække fremfor indvinding af overfladevand, selv om indvinding af grundvand også påvirker vandløbenes vandføring. Påvirkningen er ikke så direkte, som når indvindingen sker fra vandløbet, idet grundvandsmagasinet har en forsinkende og udliggende virkning.

Anvendelsen af vort grundvand og vore ferske overfladevande bør ske efter en samlet plan. Både vandindvinding og spildevandsafledning påvirker kvaliteten af vore vandløb og søer og må derfor indgå i overvejelserne omkring den amtskommunale spildevandsplanlægning, d. v. s. recipientkvalitetsplanlægningen. Derfor er det nødvendigt at samordne såvel planlægningen som administrationen inden for vandforsynings- og spildevandsområderne. I visse områder, f. eks. hvor vandressourcerne er sparsomme i forhold til vandbehovet, vil det være påkrævet, at planlægningen og administrationen samordnes inden for et hydrologisk afgrænset område, f. eks. grundvandsoplandet til et vandløb eller vandløbets topografiske opland, der kan omfatte arealer inden for flere kommuner og/eller amtskommuner.

I områder, hvor vandforekomsterne er sparsomme, eller hvor øget vandindvinding vil medføre uacceptable virkninger på omgivelserne, vil det være nødvendigt at prioritere anvendelsen af ressourcerne. Efter